

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Proposta pedagògica de departament

Curs acadèmic: 24-25

Departament: Geografia i Història

1 *Concreció curricular de la matèria:*

Història del món contemporani

1 *Elements curriculars del nivell:*

1r Batxillerat

1

1.1 *Competències específiques*

.1

Competència específica núm.(1):

Competència específica 1.

Cercar, seleccionar i emprar informació sobre el passat i el present en distints tipus de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

fonts, avaluant de manera crítica el grau de fiabilitat i interès, i aplicant els mètodes, tècniques i conceptes de la ciència històrica.

Competència específica 2.

Descriure i contextualitzar els fets i processos més importants de la història

contemporània, reconeixent-hi l'origen dels trets geopolítics, socials, econòmics i culturals del

món actual i explicant-los per mitjà de la causalitat històrica.

Competència específica 3.

Analitzar les principals ideologies, revolucions i canvis polítics de l'època contemporània,

així com els diferents règims polítics als quals han donat lloc, avaluant críticament el seu caràcter

democràtic o autoritari.

Competència específica 4.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Analitzar l'evolució de les relacions internacionals i els conflictes bèl·lics de l'època contemporània, atenent les causes i conseqüències, i valorant els esforços realitzats per mantindre la pau i fer complir els drets humans.

Competència específica 5.

Identificar i analitzar els canvis demogràfics, econòmics, socials i culturals provocats per l'aplicació de diferents sistemes econòmics al llarg de l'època contemporània, comparant i valorant les conseqüències per a les condicions de vida de les persones.

Competència específica 6.

Identificar i analitzar els canvis i permanències en l'organització social de la població, investigant les aportacions dels diferents grups socials als processos històrics i adoptant una posició crítica enfront de les desigualtats socials i les situacions de discriminació.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Competència específica 7.

Identificar, definir i analitzar en el seu context els principals corrents i manifestacions culturals i artístics de l'època contemporània, valorant l'herència que suposen en si mateixos i reconeixent en aquests plantejaments l'origen de la cultura actual.

Competència específica 8.

Reconéixer i analitzar els reptes més rellevants del món actual, analitzant-ne l'origen, les causes i les implicacions per al present i el futur, tot formant judicis personals informats, crítics i compromesos amb la millora de l'entorn.

Competència específica 9.

Incorporar la perspectiva de gènere en l'estudi de la història del món contemporani, investigant els moviments feministes en el seu context i adoptant una actitud proactiva entorn de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

l'assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones.

****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.***

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d'avaluació

Cercar, seleccionar i emprar informació sobre el passat i el present en distints tipus de fonts, avaluant de manera crítica el grau de fiabilitat i interès i aplicant els mètodes, tècniques i conceptes de la ciència històrica.

1.1. Emprar les tècniques i els mètodes bàsics de la investigació en història per buscar informació sobre el passat i el present, i avaluar el grau d'interès i veracitat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

1.2. Justificar la veracitat o correcció d'afirmacions sobre fets del passat i del present contingudes en diversos tipus de fonts, d'acord amb criteris científics.

1.3. Elaborar síntesis i formular hipòtesis, individualment i en grup, sobre fets del passat i del present, i verificar-ne la validesa a partir de fonts d'informació fiables.

1.4. Interpretar i elaborar taules, gràfiques i mapes amb informació històrica tant en format analògic com digital.

1.5. Acceptar la diversitat d'interpretacions historiogràfiques i reconèixer la provisionalitat i perfectibilitat del coneixement històric.

Competència específica 2. Criteris d'avaluació

Descriure i contextualitzar els fets i processos més importants de la història contemporània, reconeixent-hi l'origen dels trets geopolítics, socials, econòmics i culturals del món actual i explicant-los per mitjà de la causalitat històrica.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

2.1. Construir relats o síntesis descriptius i/o explicatius sobre els fets i processos

històrics més rellevants de la història del món contemporani.

2.2. Identificar i classificar els tipus de relacions causals més habituals per a

l'explicació del passat.

2.3. Explicar les relacions causals que existeixen entre els fets i processos

històrics del passat i les problemàtiques polítiques, econòmiques, socials i

culturals més rellevants del present.

2.4. Analitzar i comentar críticament fonts històriques primàries i secundàries,

així com informació procedent dels mitjans de comunicació.

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Analitzar les principals ideologies, revolucions i canvis polítics de l'època

contemporània així com els diferents règims polítics als quals han donat lloc, avaluant-ne

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

críticament el caràcter democràtic o autoritari.

3.1. Explicar l'origen, descriure els trets fonamentals i diferenciar entre si les

principals ideologies polítiques de l'època contemporània.

3.2. Identificar, descriure i analitzar els principals processos revolucionaris

contemporanis, i explicar-ne la influència sobre canvis històrics i règims polítics

en contextos passats i presents.

3.3. Expressar opinions informades i crítiques sobre el grau democràtic o

autoritari de propostes i institucions polítiques del món actual, i particularment del

entorn propi.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Analitzar l'evolució de les relacions internacionals i els conflictes bèl·lics de l'època

contemporània, atenent a les causes i conseqüències i valorant els esforços realitzats per

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

mantindre la pau i fer complir els drets humans.

4.1. Analitzar les causes, desenvolupament i conseqüències dels principals conflictes bèl·lics en l'època contemporània i reconèixer-ne la importància com a factors de canvi històric.

4.2. Buscar informació veraç i rellevant sobre conflictes i situacions actuals d'incompliment dels drets humans en el plànol internacional i relacionar-los amb els precedents històrics.

4.3. Emprar tècniques i mètodes propis de la disciplina històrica per a l'anàlisi i explicació de les relacions internacionals i de les causes i conseqüències dels conflictes.

4.4. Identificar i valorar els principals esforços i contribucions de l'època contemporània per al manteniment de la pau internacional i el respecte als drets

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

humans.

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Identificar i analitzar els canvis demogràfics, econòmics, socials i culturals provocats per l'aplicació de diferents sistemes econòmics al llarg de l'època contemporània, comparant-ne i valorant-ne les conseqüències per a les condicions de vida de les persones.

5.1. Identificar i diferenciar l'origen i trets dels diferents models d'organització econòmica i social proposats i aplicats al llarg de l'època contemporània.

5.2. Analitzar i avaluar les repercussions socials, polítiques, culturals i mediambientals de diferents sistemes d'organització econòmica implantats en diversos espais geopolítics contemporanis.

5.3. Realitzar judicis de valor i propostes de millora sobre diferents actuacions del passat o propostes de futur relatives al desenvolupament econòmic i les seues

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

conseqüències socials i mediambientals.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Examinar els canvis i permanències en l'organització social de la població, investigant les aportacions dels diferents grups socials als processos històrics i adoptant una posició crítica enfront de les desigualtats socials i les situacions de discriminació.

6.1. Incorporar al propi relat històric la diversitat de grups i moviments socials de la contemporaneïtat i analitzar-ne les característiques i aportacions als processos de canvi històric.

6.2. Identificar les causes, desenvolupament, resolució i conseqüències dels principals conflictes socials de l'època contemporània.

6.3. Avaluar la contribució de diferents moviments i agents socials de l'època contemporània a la millora de les condicions de vida de les persones.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

6.4. Reconéixer les desigualtats socials i altres situacions de discriminació de col·lectius en el passat i en el present, tot adoptant una actitud crítica enfront d'elles.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Identificar, definir i analitzar en el context els principals corrents i manifestacions culturals i artístics de l'època contemporània, valorant l'herència que suposen en si mateixos i reconeixent en els plantejaments l'origen de la cultura actual.

7.1. Identificar i definir els principals corrents culturals i artístics de l'època contemporània, i interpretar el significat de les produccions materials i immaterials més significatives.

7.2. Relacionar les noves formes, tècniques i canals d'expressió i comunicació propis de l'època contemporània amb les circumstàncies històriques i avanços

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

tècnics que les han fet possibles.

7.3. Reconéixer la vinculació i influències existents entre les formes d'expressió cultural desenvolupades en els últims dos segles i els principals corrents artístics i culturals de l'època actual.

7.4. Valorar la importància del patrimoni cultural i artístic contemporani com una herència de tota la humanitat que cal conèixer, respectar i preservar.

Competència específica 8. Criteris d'avaluació

Reconéixer i analitzar els reptes més rellevants del món actual, analitzant-ne l'origen, les causes i les implicacions per al present i el futur, tot formant judicis personals informats, crítics i compromesos amb la millora de l'entorn.

8.1. Identificar els principals conflictes, reptes i problemes del món actual i buscar informació contrastada i veraç sobre els orígens històrics, l'evolució i els riscos

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

presents i futurs.

8.2. Elaborar i exposar, de manera individual i grupal, treballs de síntesi o

projectes que analitzen i valoren els reptes del món actual, a partir d'informació
provinent de fonts diverses i contrastades.

8.3. Formar i expressar opinions pròpies, coherents, informades i crítiques, sobre
problemes i reptes socials de rellevància local o global.

8.4. Debatre sobre els principals problemes i reptes del present i formular
propostes de millora.

Competència específica 9. Criteris d'avaluació

Incorporar la perspectiva de gènere en l'estudi de la història del món contemporani,
investigant els moviments feministes en el context i adoptant una actitud proactiva entorn de
l'assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

9.1. Emprar la perspectiva de gènere en l'estudi de la realitat històrica

contemporània, amb la finalitat de reconèixer i analitzar la desigualtat existent entre homes i dones.

9.2. Identificar i incorporar al relat històric les idees i moviments feministes de l'època contemporània, així com les protagonistes principals.

9.3. Mostrar una actitud proactiva envers la igualtat efectiva entre homes i dones, així com sobre la prevenció de la violència de gènere.

Sabers bàsics

Bloc 1. Pensar històricament

Subbloc. Conceptes, mètodes i tècniques de la ciència històrica

CE1, CE2, CE8

Naturalesa i conceptes de la ciència històrica

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Cerca i contrast d'informació històrica
- Anàlisi i comentari de fonts històriques i historiogràfiques
- Elaboració de taules, gràfiques i mapes amb informació històrica
- La causalitat en història
- L'explicació contextualitzada o per empatia
- Temps històric, canvi i continuïtat
- Expressió d'hipòtesis, explicacions i síntesis històriques

Bloc 2. Societats en el temps

Subbloc. Conflictes i canvis en la primera mitat del segle XX

CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE9

.La Segona Guerra Mundial i les seues conseqüències

- Noves formes i tendències artístiques del segle XX

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Subbloc. El món bipolar

CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE9

- La política de blocs i la Guerra Freda
- Les noves institucions internacionals
- El bloc capitalista
- El bloc comunista
- El procés de construcció europea
- L'estat del benestar
- La descolonització i els problemes dels nous estats

Subbloc de Món actual

CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE9

- La desintegració del bloc soviètic i el nou ordre mundial

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- La Unió europea: reptes i oportunitats
- Espais geopolítics i principals conflictes internacionals del món actual
- Democràcia, drets humans i nous moviments socials
- La globalització i els seus desequilibris
- La problemàtica mediambiental
- La societat de la informació
- Noves formes digitals d'expressió i comunicació

Bloc 3. Compromís cívic i ciutadà

Subbloc. Consciència cívica i ciutadana. Transversal a totes les CE

- Compromís amb els principis i normes de la Declaració Universal dels Drets Humans
- Consciència i memòria democràtica

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Valors de l'uropeisme i ciutadania global
- Compromís amb l'assoliment dels objectius de desenvolupament sostenible
- Resolució pacífica de conflictes i cultura de la pau
- Respecte de la diferència i exercici de la tolerància activa
- Compromís amb l'assoliment de la igualtat efectiva entre homes i dones.
- Reconeixement i respecte del patrimoni cultural i natural
- Prevenció de la manipulació de la informació i de la desinformació

1. *Valoració general del progrés de l' alumnat*

1.

2

Instruments de recollida d' informació

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Prova escrita per a validar sabers

Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals).

Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat

criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

Prova escrita per a validar sabers (90%)

Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, puntualitat, respecte als companys/es i professorat (10%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació és 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.

3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguin ser utilitzats per tot l'alumnat i per les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat pugua requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

Proposta pedagògica de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

departament	Curs acadèmic: 24-25	Departament: Geografia i Història
1	<i>Concreció curricular de la matèria:</i>	Història i geografia
1 . 1	<i>Elements curriculars del nivell:</i>	1r d'ESO
1.1 .1	<i>Competències específiques</i>	

Competència específica núm.(1):

1. Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

6. Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

8. Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Remetem a la Llei per a la seua consulta.

****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.***

Criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

- 1.1. Construir un relat cronològicament ordenat i coherent sobre fets i personatges rellevants del passat i sobre la seua relació amb el present.
- 1.2. Reconèixer la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.
- 1.3. Manifestar interès i respecte per la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Críteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Comparar la informació obtinguda amb les seues idees prèvies, i bandejar possibles prejudicis.

2.2. Seleccionar i utilitzar la informació més rellevant per a explicar determinats fets històrics, geogràfics i artístics que continguem diferents fonts documentals.

2.3. Identificar la informació que contenen diferents fonts documentals de fets històrics, geogràfics i artístics.

2.4. Formular i comunicar les seues pròpies conclusions sobre fets històrics, geogràfics i artístics, i representar-les d'una manera textual, gràfica o audiovisual

.

Críteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconéixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- 3.1. Reconéixer causes i conseqüències respecte dels fets i els processos històrics més rellevants de diferents èpoques.
- 3.2. Contextualitzar i valorar decisions històricament rellevants preses per persones representatives del passat, tant en el context propi com en altres contextos socials, polítics i culturals.
- 3.3. Produir opinions i manifestar actituds de tolerància i respecte cap a altres cultures i cosmovisions.

criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

- 4.1. Identificar els elements definitoris més significatius de les identitats individuals i col·lectives del propi entorn.
- 4.2. Expressar opinions de respecte i tolerància cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.
- 4.3. Mostrar actituds d'interés i respecte cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.

5.1. Situar les activitats econòmiques i els recursos naturals més importants en l'espai geogràfic.

5.2. Detectar els problemes territorials i mediambientals més importants, tant a escala global com local, i fer propostes amb criteris de sostenibilitat.

5.3. Identificar i descriure l'impacte sobre el territori de les principals activitats econòmiques, diferenciant entre les que són sostenibles i les que no ho són.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Identificar i localitzar els principals models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Distingir les entitats polítiques i les formes d'organització econòmica més importants dins dels principals models d'organització territorial, política i econòmica, i explicar com incideixen en la vida quotidiana dels seus habitants.

6.3. Assenyalar els principals problemes territorials, polítics i econòmics, així com els agents socials que hi intervenen a escala local, regional, estatal i supraestatal.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

- 7.1. Identificar els problemes socials més rellevants de l'actualitat, utilitzant com a guia els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
- 7.2. Establir relacions causals entre les accions humanes i l'origen dels problemes socials més rellevants de l'actualitat.
- 7.3. Mostrar interès pels problemes socials més rellevants i proposar solucions a aquests fonamentades en sabers geogràfics i històrics.

criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

- 8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb responsabilitat i reconeixent les aportacions dels seus iguals.
- 8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió en qualsevol àmbit, prenent com a exemple la història d'Europa.
- 8.3. Aplicar els principis democràtics i el diàleg per a resoldre els conflictes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Críteris d'avaluació CE9. Identificar l'origen i reconéixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració.

9.1. Identificar béns patrimonials històrics, geogràfics i artístics, tant a escala global com local.

9.2. Elaborar treballs de síntesi sobre el patrimoni més pròxim que reconeguen la seua varietat i importància com a element identitari.

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.

La representació geogràfica de l'espai terrestre.

Orientació i escales.

Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA

CE2, CE5, CE9

Principals unitats de relleu i de la xarxa hídrica de la Terra.

Zones climàtiques i paisatges geogràfics de la Terra.

Paisatges geogràfics d'Espanya i de la Comunitat

Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA

POBLACIÓ

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

CE2, CE5, CE6, CE7

Espai urbà i rural en el món actual.

L'espai urbà a Espanya i a la Comunitat Valenciana.

Les grans àrees culturals del planeta. La diversitat cultural dels grups humans. Convivència i interculturalitat en un món globalitzat.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

L'aprofitament econòmic del medi físic: Els principals recursos naturals del planeta.

Les àrees mundials d'activitat econòmica més importants.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.

El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.

Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.

Ubicació espacial i temporal dels fets històrics.

El còmput actual del temps històric en la historiografia.

Cronologia i periodització.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació
històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE PREHISTÒRIA I PRIMERES CIVILITZACIONS

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Origen de l'ésser humà i procés d'hominització.

Els primers grups humans caçadors-recol·lectors en la Prehistòria.

Les societats prehistòriques productores d'aliments.

El Neolític i l'Edat dels Metalls.

Les primeres civilitzacions agràries.

Condicionants geogràfics i interpretacions històriques.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC D'ANTIGUITAT CLÀSSICA, GRÈCIA I ROMA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

La Grècia clàssica: la polis.

La democràcia atenesa. L'expansió colonial de Grècia al Mediterrani.

L'extensió de l'hel·lenisme.

Roma, evolució política i factors de la seua expansió pel Mediterrani.

El procés de romanització.

Sorgiment i extensió del cristianisme

SUBBLOC D'EDAT MITJANA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Crisi i desaparició de l'Imperi Romà.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Els pobles germànics i l'inici de l'Edat Mitjana.

Sorgiment i expansió de l'islam.

El feudalisme a Europa entre els segles XI i XII: política, societat i economia.

El renaixement de les ciutats a Europa entre els segles XIII i X: política, societat i economia.

A l-Àndalus: política, societat i economia.

La vida quotidiana a les ciutats musulmanes.

Els regnes cristians peninsulars durant l'Edat Mitjana: panoràmica general i evolució territorial.

La vida quotidianales ciutats cristianes. El Regne de València.

Les persones invisibilitzades en la història: dones, esclaus i estrangers. Les dones en la prehistòria, la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art en la prehistòria. Art rupestre i megalitisme.

Les principals tipologies arquitectòniques de la civilització egípcia (mastabes, piràmides i temples) i de les civilitzacions mesopotàmiques (zigurat).

Realitzacions més rellevants de l'art grec clàssic i hel·lenístic: l'escultura i el temple grec.

L'art a Roma. La construcció civil romana: temples, teatres, amfiteatres i circs.

L'art romànic: el temple, la pintura i l'escultura.

L'art gòtic: el temple, la pintura i l'escultura.

Aportacions principals de l'art islàmic.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Tècniques bàsiques d'alfabetització informacional en geografia i història..

Valors, drets i deures de la ciutadania democràtica. Diàleg i empatia com a instruments de resolució pacífica de conflictes.

Detecció i rebutjament de les situacions socials iniquès i injustes en el món actual i en la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.

El desafiament de la reducció de les desigualtats socials i econòmiques en el món actual.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

Reconeixement de la identitat cultural pròpia. Convivència i respecte de les diferències culturals i identitàries.

Reconeixement del valor identitari del patrimoni cultural i natural i el compromís amb la seua preservació com a herència irrenunciable de l'ésser humà.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Proposta pedagògica de departament		Curs acadèmic: 24-25	Departament: Geografia i Història
1	Concreció curricular de la matèria:	Geografia	
1 . 1	Elements curriculars del nivell:	2n Batxillerat	
1.1 .1	Competències específiques		
Competència específica núm.(1):			
Competència específica 1.			
. Analitzar mitjançant mètodes i tècniques geogràfiques les principals repercussions			

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

territorials relatives als reptes ecosocials més importants que afronta Espanya i contrastar-los amb els discursos oficials i no oficials que els aborden, identificant patrons i hàbits de consum insostenibles que deterioren l'espai geogràfic, i defensant l'ús social responsable dels recursos.

Competència específica 2.

Explicar l'espai geogràfic com a sistema a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals, contrastant els paisatges naturals respecte dels humanitzats i argumentant la necessitat de la sostenibilitat com a principi rector de les interaccions entre els grups humans i el medi ambient.

Competència específica 3.

Descriure la diversitat natural d'Espanya i confrontar-la amb el context europeu, a través de les característiques distintives de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Competència específica 4.

Localitzar i delimitar l'escala de fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), així com de ciències afins, en l'anàlisi de l'espai geogràfic i en propostes d'actuació territorial.

Competència específica 5.

Elaborar i exposar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les seues repercussions en el territori, promovent la dignitat humana i el respecte al medi ambient com a forma de compromís d'una ciutadania global.

Competència específica 6.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Explicar els desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral, amb especial atenció als processos i decisions que els han generats, així com a les principals mesures i polítiques de cooperació i cohesió per a afrontar-los tant a escala nacional com europea.

Competència específica 7.

Participar en l'elaboració de projectes en equip que analitzen i proposen solucions viables a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim, detallant les mesures i accions correctores i planificant la posada en pràctica d'aquests projectes.

***La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.**

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d'avaluació

Analitzar mitjançant mètodes i tècniques geogràfiques les principals repercussions territorials relatives als reptes ecosocials més importants que afronta Espanya, i contrastar-los amb els discursos oficials o no oficials que els aborden, identificant patrons i hàbits de consum insostenibles que deterioren l'espai geogràfic, i defensant l'ús social responsable dels recursos.

5.1.1. Identificar, descriure i analitzar mitjançant mètodes i tècniques de la

Geografia les principals repercussions territorials relatives als reptes

ecosocials més importants que afronta Espanya.

5.1.2. Contrastar els discursos oficials i no oficials que aborden les principals

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

repercussions territorials relatives a reptes ecosocials més importants que afronta Espanya amb el resultat d'anàlisis geogràfiques.

5.1.3. Identificar patrons i hàbits de consum insostenibles que deterioren de manera significativa l'espai geogràfic espanyol, utilitzant procediments i dades geogràfiques.

5.1.4. Utilitzar arguments en defensa de l'ús social sostenible i responsable dels recursos, basant-se en procediments i dades geogràfiques.

Competència específica 2. Criteris d'avaluació

Explicar l'espai geogràfic com a sistema a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals, contrastant els paisatges naturals respecte dels humanitzats i argumentant la necessitat de la sostenibilitat com a principi ineludible en les interaccions entre els grups humans i el medi ambient.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.2.1. Descriure i explicar l'espai geogràfic com a sistema format de subsistemes interrelacionats a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals.

5.2.2. Identificar i comparar paisatges naturals i humanitzats, indicant les principals diferències existents entre els dos a partir de l'anàlisi de fonts d'informació visuals.

5.2.3. Explicar les repercussions en l'espai geogràfic de l'acció antròpica a partir del contrast entre paisatge humanitzat i paisatge natural.

5.2.4. Argumentar la necessitat de la sostenibilitat com a principi ineludible en les interaccions entre els grups humans i el medi ambient.

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Descriure la diversitat natural d'Espanya i confrontar-la amb el context europeu, a través de les característiques distintives de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.3.1. Localitzar i identificar en mapes les principals regions naturals, geomorfològiques i bioclimàtiques d'Espanya i d'Europa.

5.3.2. Descriure sintèticament la diversitat de les regions naturals d'Espanya a través de les característiques més destacades de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

5.3.3. Descriure sintèticament la diversitat natural de les principals regions naturals d'Europa a través de les característiques més destacades de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat.

5.3.4. Confrontar les característiques de relleu, clima, hidrografia i biodiversitat de les regions naturals d'Espanya amb les del context europeu.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Localitzar i delimitar l'escala de fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), així com de ciències afins, en l'anàlisi de l'espai geogràfic i en propostes d'actuació territorial.

5.4.1. Localitzar fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), i de ciències afins.

5.4.2. Delimitar l'escala de fenòmens físics i humans de diferent tipus, utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG) i de ciències afins.

5.4.3. Analitzar l'espai utilitzant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), i de ciències afins.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.4.4. Realitzar propostes d'actuació territorial a partir d'anàlisi de l'espai realitzat mitjançant mètodes i tècniques de la Geografia, especialment les tecnologies de la informació geogràfica (TIG), i de ciències afins.

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Elaborar i exposar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les repercussions d'aquestes en el territori, promovent la dignitat humana i el respecte al medi ambient com a forma de compromís d'una ciutadania global.

5.5.1. Elaborar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

5.5.2. Exposar treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

5.5.3. Argumentar en favor de la dignitat humana a partir de treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

5.5.4. Argumentar en favor del respecte al medi ambient a partir de treballs que analitzen les dinàmiques globalitzadores que determinen les relacions socioeconòmiques i culturals mundials i les repercussions en el territori.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Explicar els desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral, amb especial atenció a la determinació dels processos i decisions que els han generats, així com a les principals mesures i polítiques de cooperació i cohesió que els afronten

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

tant a escala nacional com europea.

5.6.1. Identificar, descriure i explicar els principals desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral, amb especial atenció a la determinació dels processos i decisions que els han generats.

5.6.2. Identificar, descriure i valorar les principals mesures i polítiques nacionals de cooperació i cohesió que afronten els desequilibris territorials d'Espanya i de la seua estructura demogràfica i sociolaboral.

5.6.3. Identificar, descriure i valorar les principals mesures i polítiques europees de cooperació i cohesió que afronten els desequilibris territorials, amb especial atenció a la repercussió a Espanya.

5.6.4. Identificar i descriure les repercussions de les principals mesures i polítiques de cooperació i cohesió tant nacionals com europees sobre els

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

desequilibris territorials i de l'estructura demogràfica i sociolaboral d'Espanya.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Participar en l'elaboració de projectes en equip que analitzen i proposen solucions viables a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim, detallant les mesures i accions correctores i planificant-ne la posada en pràctica.

5.7.1. Participar en l'elaboració de projectes en equip que analitzen situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

5.7.2. Participar en l'elaboració de projectes en equip que proposen solucions viables a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

5.7.3. Dissenyar i planificar el procediment de posada en pràctica de les mesures correctores i possibles solucions a situacions problemàtiques que afecten l'espai geogràfic pròxim.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.7.4. Exposar de forma argumentada les mesures correctores i les solucions

proposades per a abordar situacions problemàtiques que afecten l'espai

geogràfic pròxim.

Sabers bàsics

Bloc 1. Mètodes i tècniques de geografia

Transversal a totes les CE

Mètodes i tècniques d'identificació i explicació causal de localitzacions, distribucions espacials de fenòmens i anàlisis de conseqüències.

- Estratègies i tècniques de cerca, obtenció i selecció d'informació rellevant per al coneixement geogràfic: observació directa, fonts cartogràfiques, estadístiques, visuals,

bibliogràfiques i procedents de les tecnologies d'informació geogràfica (TIG).

- Interpretació i aplicació de la informació cartogràfica.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Elaboració i interpretació de gràfiques i taules estadístiques.

Bloc 2. El medi físic a l'estat Espanyol

Subbloc de sabers bàsics. 2.1. Geografia física CE2, CE3, CE4

- La diversitat geomorfològica d'Espanya. Localització i distribució dels grans conjunts de relleu.
- Diversitat climàtica a Espanya. La xarxa hídrica d'Espanya.
- Caracterització de les grans regions naturals d'Espanya. Sòls i biodiversitat.

Subbloc de sabers bàsics 2.2. Interacció medi ambient-societat CE1, CE2, CE4, CE5

- L'impacte de les activitats humanes sobre els recursos i la biodiversitat. La gestió de l'aigua.
- Prevenció de riscos naturals (incendis, inundacions, espècies invasores).
- El principi de sostenibilitat. Les polítiques mediambientals a Espanya i la Unió Europea.
- Els espais protegits (el patrimoni natural i cultural).

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Bloc 3. Estat Espanyol: territori i societat.

Subbloc de sabers bàsics. 3.2. Geografia econòmica CE1, CE4, CE5, CE6, CE7

- Els espais rurals: Identificació dels paisatges agraris.
- Transformacions de les activitats agropecuàries: pràctiques sostenibles i insostenibles. La política agrària comuna en el desenvolupament rural i sostenibilitat.
- Els recursos marins: pesca i aquicultura. La política pesquera comuna.
- Els espais industrials: transformacions en les activitats industrials i els paisatges: matèries primeres i fonts d'energia.
- El procés d'industrialització espanyol. Les regions industrials espanyoles. Les polítiques de desenvolupament industrial espanyoles i europees.
- Els espais terciaritzats: heterogeneïtat i desigual impacte territorial. La incidència en la vertebració territorial dels transports i les comunicacions.
- Els espais turístics: factors, regions i impacte.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Bloc 4. Estat Espanyol a Europa i el món

Subbloc de sabers bàsics. 4.1. Espanya en un món global CE1, CE4, CE5

- Globalització i diversitat: els processos de mundialització i l'increment de les desigualtats territorials.
- Espanya en el context geopolític mundial i el seu compromís amb els objectius de desenvolupament sostenible.

Subbloc de sabers bàsics. 4.2. Espanya en el context d'Europa CE1, CE4, C5

.Localització d'estats europeus. Contrastos físics i socioeconòmics. Desequilibris territorials i polítiques de cohesió europees.

- Gestió i ordenació del territori nacional. Polítiques de cohesió i desenvolupament regional.

Bloc 5. Valors cívics i compromís ciutadà

Subbloc de sabers bàsics. Transversal a tots els CE

- Pautes de consum responsable en l'ús dels recursos.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Mesures de preservació i sostenibilitat del medi ambient.
- La ciutadania global i la relació amb els principis de l'europisme.
- La importància de les institucions internacionals i la cultura de la pau.

Proposta pedagògica de departament

Curs acadèmic: 24-25

Departament: Geografia i
Història

1

Concreció curricular de la matèria:

Història de l'art

1.1

Elements curriculars del nivell:

2n Baxtillerat

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

1.1.1

Competències específiques

Competència específica núm.(1):

Competència específica 1.

Elaborar una definició de l'obra d'art tenint en compte les aportacions realitzades per la

historiografia artística.

Competència específica 2.

Identificar les diferents funcions que l'obra d'art ha exercit al llarg del temps, descriure-

les i comparar-les realitzant apreciacions personals.

Competència específica 3.

Identificar, caracteritzar i comparar els principals estils artístics que s'han succeït al

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

llarg

de la història, i utilitzar-los per a classificar les obres d'art més representatives a diferents

escales

Competència específica 4.

Explicar l'obra d'art, interpretant correctament el llenguatge artístic i les característiques

estilístiques, identificant els missatges que transmet i incloent en les explicacions els conceptes

fonamentals, termes i vocabulari propis de la matèria.

Competència específica 5.

Identificar i explicar l'obra de dones creadores dins de la història de l'art, i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

visibilitzar-ne

les aportacions més importants.

Competència específica 6.

Analitzar el patrimoni artístic i ressaltar la capacitat d'aquest per a conformar identitats

individuals i col·lectives, valorar la seua aportació a la cultura i reconéixer el paper d'aquest com

a element dinamitzador de l'economia.

Competència específica 7.

Utilitzar recursos variats per a extraure informació i elaborar produccions personals

utilitzant eines TIC en les quals s'incloua l'obra d'art como objecte d'estudi.

****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació***

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d'avaluació

Elaborar una definició de l'obra d'art tenint en compte les aportacions realitzades per la historiografia artística.

5.1.1. Reunir informació sobre els canvis produïts en la concepció de l'art en

diferents moments històrics i en diverses cultures.

5.1.2. Comparar les diferents concepcions que sobre l'obra d'art ha aportat la

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

historiografia artística.

5.1.3. Debatre sobre el concepte d'art utilitzant les aportacions més importants

realitzades per la historiografia artística i incloent-hi una reflexió pròpia.

5.1.4. Elaborar una definició de l'obra d'art que incloga la informació extreta de

fonts historiogràfiques, la reflexió realitzada sobre aquesta i les conclusions a

les quals s'haja arribat després del procés de debat.

5.1.5. Valorar i respectar la diversitat de manifestacions artístiques tant del passat

com del present.

Competència específica 2. Criteris d'avaluació

Identificar les diferents funcions que l'obra d'art ha exercit al llarg del temps,

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

descriure- les i comparar-les realitzant apreciacions personals.

5.2.1. Identificar en l'obra d'art un mitjà de comunicació i de gaudi estètic inherent

a la condició humana.

5.2.2. Analitzar una obra d'art significativa identificant i explicant la funció per a la

qual va ser creada.

5.2.3. Relacionar la funció de les obres d'art tant amb les circumstàncies

dominants de l'època en les quals van ser creades com amb la mà creadora

que els va donar la forma.

5.2.4. Assenyalar els diferents papers que en l'actualitat pot tindre l'obra d'art,

ressaltar la diversitat de funcions que exerceix i detectar les polèmiques en

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

les quals pot veure's immersa

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Identificar, caracteritzar i comparar els principals estils artístics que s'han succeït al llarg

de la història, i utilitzar-los per a classificar les obres d'art més representatives a diferents

escales.

5.3.1. Identificar i descriure els estils més importants de la Història de l'Art.

5.3.2. Situar obres d'art tant locals com globals en els estils artístics que les van

crear i assenyalar-ne els trets estilístics més importants.

5.3.3. Detectar algunes personalitats creadores que van ser capaces d'eixir-se'n

de l'esquema estilístic dominant de l'època i valorar l'avanç que va suposar

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

l'obra d'aquestes personalitats .

5.3.4. Manifestar interès i respecte per la diversitat artística de les societats humanes.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Explicar l'obra d'art interpretant correctament el llenguatge artístic i les característiques

estilístiques, identificant els missatges que transmet i incloent en les explicacions els conceptes

fonamentals, termes i vocabulari propis de la matèria.

5.4.1. Localitzar els elements formals, tècnics, simbòlics i estilístics que formen

part del llenguatge artístic implícit en una obra d'art.

5.4.2. Aplicar un mètode de comentari artístic que permeta interpretar l'obra d'art

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

i identificar tant els elements intrínsecs (materials, formes i símbols) com els

extrínsecs (mà creadora, clientela i condicions economicosocials).

5.4.3. Elaborar explicacions d'obres d'art basades en el mètode de comentari

artístic establert, utilitzant la terminologia i el vocabulari específic de la matèria

i diversos formats tant orals com escrits.

5.4.4. Expressar sentiments propis davant les creacions artístiques, respectant la

diversitat de percepcions davant l'obra d'art i superant estereotips i prejudicis

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Identificar i explicar l'obra de dones creadores dins de la Història de l'Art i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

visibilitzar les

aportacions més importants.

5.5.1. Identificar les obres de dones artistes al llarg de la història de l'art.

5.5.2. Realitzar biografies de dones artistes per a ser exposades a través d'escrits

o produccions digitals que incloguen les aportacions i obres més importants.

5.5.3. Analitzar críticament la imatge que s'ha donat de la dona en la història de

l'art mitjançant l'anàlisi comparativa d'obres de diferents èpoques en les quals

estiga representada la figura femenina.

5.5.4. Mostrar una actitud compatible amb la defensa de la igualtat entre homes

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

i dones a l'hora de treballar amb obres d'art.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Analitzar el patrimoni artístic, ressaltar la capacitat per a conformar identitats individuals

i col·lectives, valorar la seua aportació a la cultura i reconeixent el seu paper com a element

dinamitzador de l'economia.

5.6.1. Identificar i analitzar la presència de l'art en la vida quotidiana, assenyalar

els vincles amb la realitat social i valorar-ne la utilització com a objecte de consum.

5.6.2. Definir les categories de protecció dels elements artístics més importants

que estableix la legislació.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.6.3. Valorar el patrimoni artístic en l'àmbit local i global, identificar les característiques principals i participar de manera activa en la conservació del

més pròxim.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Utilitzar recursos variats per a extraure informació i elaborar produccions personals,

utilitzant eines TIC en les quals s'incloga l'obra d'art com a objecte d'estudi.

5.7.1. Utilitzar fonts d'informació cinematogràfiques, literàries, textuais

(historiogràfiques i històriques) tant en format digital com tradicional per a planificar els treballs de recerca.

5.7.2. Buscar, seleccionar i contrastar la informació necessària procedent de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

diferents fonts per a poder portar a terme xicotetes investigacions al voltant del fenomen artístic.

5.7.3. Elaborar produccions pròpies tant en format tradicional com en format

digital, que expliquen el fenomen artístic, utilitzant la informació seleccionada

i mostrant un domini adequat dels conceptes artístics.

5.7.4. Compartir continguts digitals utilitzant eines en línia.

Sabers bàsics

Bloc 1. Ens acostem a l'obra d'art

3.2.1. Estimació de l'obra d'art com a realitat oberta a la interpretació personal.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

3.2.2. El concepte d'art, definició i funció de l'obra artística al llarg del temps. El

poder de la imatge.

3.2.3. Tipologia d'obres d'art, els materials i les tècniques en l'obra d'art.

3.2.4. Vocabulari específic de la matèria i concepte d'estil.

3.2.5. Mètode per a analitzar i interpretar obres d'art: anàlisi tècnica i formal i

anàlisi iconogràfica i estilística.

3.2.6. Ús crític d'Internet per a l'obtenció d'informació sobre fets artístics.

3.2.7. Maneig d'eines TIC per a la gestió de la informació, el treball col·laboratiu i

la creació de materials digitals.

Bloc 2. Rituals, figura humana i res publica en els inicis de l'art

3.3.1. La prehistòria: l'art rupestre i moble en les manifestacions

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

magicorituals.

3.3.2. Les civilitzacions fluvials: l'art com a dispositiu de dominació i control.

3.3.3. La civilització grega i l'art al voltant de la figura humana.

3.3.4. L'art romà i la res publica.

Bloc 3. Religió i art: cristianització d'Europa i expansió de l'islam

3.4.1. Establiment de la iconografia cristiana: el primer art cristià i l'imperi bizantí.

3.4.2. L'islam i les cultures musulmanes.

3.4.3. L'art a l'Europa dels pobles preromànics.

3.4.4. La idea de Déu com a jutge sever i llunyà: el romànic.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Bloc 4. Burguesia i ciutats, humanisme i poder

3.5.1. L'acostament a Déu durant l'art gòtic.

3.5.2. L'humanisme i el renaixement.

3.5.3. Visualització del poder en el barroc: monarquia, noblesa, papat i burgesia.

Bloc 5. Academicisme, individualisme i industrialització. La independència de les arts plàstiques

3.6.1. Neoclassicisme i acadèmies, romanticisme i individualitat: els inicis de l'art contemporani a Europa.

3.6.2. El desenvolupament industrial i la influència en l'art de mitjan segle XIX. Nous materials i arquitectura. Arts plàstiques i preocupació social.

3.6.3. Cap a la ruptura de la finestra albertiana: impressionisme, postimpressionisme i primeres avantguardes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

3.6.4. Funcionalisme enfront d'organicisme en els postulats arquitectònics de la primera meitat del segle XX.

3.6.5. L'art després de la Segona Guerra Mundial. Arts plàstiques i segones avantguardes. De l'estil internacional als arquitectes i les arquitectes estrela.

Bloc 6. El món de l'art al segle XXI

3.7.1. La revaloració de formes artístiques no tradicionals: fotografia, cartell, còmic, cinema o animació. La irrupció d'internet en el món de l'art.

3.7.2. Tendències artístiques actuals.

3.7.3. Reconeixement de l'art com a motor econòmic: mercat, consum i col·leccions. L'art com a atractiu turístic.

3.7.4. Valoració del patrimoni: el patrimoni artístic i la seua conservació.

3.7.5. La trobada amb l'obra d'art: museus, exposicions, l'art reproduït en imatge i en paper, espais virtuals i l'art en l'espai públic. El gaudi de l'art

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

com a espectador.

3.7.6. Reflexió sobre el paper de les dones en la Història de l'Art.

3.7.7. Consideració del paper de l'artista en el procés creador.

1. *Valoració general del progrés de l' alumnat*

1.

2

Instruments de recollida d' informació

Prova escrita per a validar sabers

Treball digital individual i lliure prespecte als sabers que s'estan ensenyant

Criteris per a la qualificació qualitativa i quantitativa

Prova escrita per a validar sabers (90%)

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Activitats de treball diari personal a l'aula i a casa (digitals, escrits i/o orals). Participació, disposició del material, respecte als companys/es i professorat (10%).

Mesures de resposta educativa per a la inclusió

Al llarg d'aquest curs 2023/24 l'educació té 100 % presencial i amb una ràtio d'entre 15 i 25 alumnes, aproximadament. Això permetrà atendre millor tot l'alumnat. També enguany es continua amb la figura del tutor/a individual per a poder dur a terme millor les actuacions que compensen aquesta desigualtat.

En aquest sentit, aquesta programació fa seus els principis que inspiren el **Decret 104/2018** que desenvolupen els principis d'equitat i inclusiu al sistema educatiu públic valencià i que explicitem en el seu article 3, sobre els principis generals:

1. L'educació inclusiva parteix de la base que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques i la consideració de la diversitat com un valor positiu que millora i enriqueix el procés d'aprenentatge i ensenyament.
2. L'educació inclusiva té com a propòsit donar una resposta educativa que afavorisca el màxim desenvolupament de tot l'alumnat, i elimine totes les formes d'exclusió, desigualtat i vulnerabilitat, tenint en compte un model coeducatiu, dins d'entorns segurs, saludables, sostenibles i democràtics, en què totes les persones siguen valorades per igual.
3. L'educació inclusiva suposa garantir la igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació i l'aprenentatge de l'alumnat en contextos comuns i, alhora, possibilita l'aprenentatge al llarg de tota la vida.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

4. L'escola inclusiva requereix una anàlisi i reflexió sobre les barreres que generen desigualtats, la planificació de les actuacions de millora, l'aplicació dels canvis de manera eficaç i l'avaluació del seu impacte, des de la perspectiva que el camí cap a la inclusió és un procés de millora continu.

5. El model d'educació inclusiva ha d'estar present en tots els plans, programes i actuacions que els centres desenvolupen en totes les etapes i nivells educatius que impartisquen.

6. L'educació inclusiva ha de posar especial atenció en la prevenció, la detecció i intervenció primerenca de les situacions que generen exclusió, des d'una perspectiva sistèmica i interdisciplinària que pose l'èmfasi en les necessitats i oportunitats de la persona i de l'entorn.

7. L'educació inclusiva comporta la participació de tota la comunitat educativa, fet que contribueix a la cohesió de totes les persones membres i desenvolupa les competències socials i emocionals, l'ajuda mútua i la resolució pacífica de conflictes, que han de ser objecte de treball explícit i sistemàtic.

8. L'educació inclusiva comporta també la col·laboració amb sectors de l'àmbit de la salut, benestar social i serveis de protecció a la infància i l'adolescència.

9. L'escola inclusiva requereix que els espais, serveis, processos, materials i productes puguen ser utilitzats per tot l'alumnat i pe les persones membres de la comunitat educativa sense cap tipus de discriminació i s'hi incorporen les condicions que asseguren l'accessibilitat física, cognitiva, sensorial i emocional.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

10. L'educació inclusiva requereix l'aplicació flexible de múltiples recursos –organitzatius, curriculars, materials i personals– per a atendre les situacions en què l'alumnat necessita algun tipus de suport, ja siga de manera transitòria o al llarg de tota l'escolaritat, optant sempre que siga possible per actuacions ordinàries, sense perjudici que determinat alumnat pugua requerir també mesures de caràcter més específic.

11. L'orientació educativa és un element substancial en el procés cap a la inclusió, que dóna suport a l'avaluació i a la intervenció educativa, i contribueix a la dinamització pedagògica, a la qualitat i a la innovació.

Ja en el seu article 14, l'esmentat Decret estableix 4 nivells de resposta, que són

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Proposta pedagògica de departament		Curs acadèmic: 24-25	Departament: Geografia i Història
1	<i>Concreció curricular de la matèria:</i>	Història d' Espanya	
1	<i>Elements curriculars del nivell:</i>	2n Batxillerat	
1			
1.1	<i>Competències específiques</i>		
.1	<i>Competència específica núm.(1):</i>		
Competència específica 1.			

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Comparar els distints règims polítics de la història espanyola usant conceptes històrics, explicar els canvis i la continuïtat entre ells identificant-ne les causes i reconèixer l'empremta en el present.

Competència específica 2.

Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a esdeveniments i processos històrics a partir de distintes fonts documentals, portant a terme una anàlisi crítica de la informació que proporcionen.

Competència específica 3.

Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, tot reconeixent l'existència d'identitats múltiples en construcció que s'han de respectar i valorar.

Competència específica 4.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Explicar l'evolució de l'economia espanyola, tot reconeixent els progressos assolits i les limitacions persistents en l'evolució del nivell de vida, les condicions laborals i la cohesió social al llarg del temps; així com la seua repercussió en la sostenibilitat, sempre prenent en consideració les desigualtats socials i territorials.

Competència específica 5.

Reconèixer l'origen de la diversitat ideològica de les distintes cultures polítiques en l'evolució històrica espanyola.

Competència específica 6.

Contextualitzar la posició espanyola en la història del món, tot assenyalant particularitats i semblances de la seua evolució històrica i tenint en compte els compromisos actuals amb l'europeisme, la cooperació i la seguretat conjunta.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Competència específica 7.

Incorporar la perspectiva de gènere en l'anàlisi històrica, en adoptar actituds i promoure actuacions de reivindicació de la igualtat efectiva entre dones i homes.

Competència específica 8.

Reconèixer el valor del patrimoni cultural i històric com a conformador de la memòria col·lectiva, participant en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la seua preservació i valoració.

adoptant una actitud proactiva

****La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.***

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Criteris d'avaluació

Competència específica 1. Criteris d'avaluació

Comparar els distints règims polítics de la història espanyola usant conceptes

històrics, explicar els canvis i la continuïtat entre aquells identificant-ne les causes, i reconèixer l'empremta en el present.

5.1.1. Construir una síntesi cronològicament ordenada i coherent,

usant els termes adients sobre fets, processos i personatges

rellevants dels distints règims polítics des de la fi de la monarquia

absoluta fins a l'actualitat.

5.1.2. Elaborar judicis propis sobre la distinta rellevància dels textos

constitucionals dels diferents règims polítics, com a garantia dels

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

drets i llibertats dels espanyols i les espanyoles.

5.1.3. Aportar possibles motius sobre el canvi, la continuïtat i la

causalitat, així com de la distinta rellevància atorgada a uns fets

històrics sobre altres en diferents moments del passat i en el present

Competència específica 2. Criteris d'avaluació

Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a esdeveniments i processos

històrics a partir de distintes fonts documentals, tot portant a terme una anàlisi crítica de la informació que proporcionen.

5.2.1. Identificar la informació sobre el passat i desenvolupar

tècniques de crítica de les fonts històriques, mentre s'hi analitza

l'origen, la fiabilitat i la rellevància.

5.2.2. Utilitzar la informació contesa en diferents fonts documentals

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

per explicar processos històrics i per entendre la seua transcendència en el món actual.

5.2.3. Detectar i rebutjar prejudicis o estereotips no fonamentats en fets i sabers, sinó en opinions que no han estat contrastades ni obtingudes a partir de fonts veraces

Competència específica 3. Criteris d'avaluació

Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, sempre reconeixent l'existència d'identitats múltiples en construcció que s'han de respectar i valorar.

5.3.1. Analitzar l'origen de les identitats regionals i nacionals que han anat construint-se en la història contemporània espanyola, mentre es reconeix la diversitat d'identitats així com els distints sentiments de pertinença i símbols comuns.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.3.2. Identificar els principals processos polítics, culturals i administratius que han contribuït a la construcció de la nació espanyola.

5.3.3. Elaborar judicis propis sobre els resultats de les principals accions portades a terme per part de col·lectius socials o de les administracions en el procés de construcció de les identitats nacionals i regionals, entenent que és un procés en contínua estructuració.

Competència específica 4. Criteris d'avaluació

Explicar l'evolució de l'economia espanyola, tot reconeixent els progressos assolits i les limitacions persistents en l'evolució del nivell de vida, les condicions laborals i la cohesió social al llarg del temps, així com la seua repercussió en la sostenibilitat i també prenent en

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

consideració les desigualtats socials i territorials.

5.4.1. Descriure l'evolució econòmica espanyola, tenint en compte la dels països de l'entorn, valorant els seus efectes pel que fa a la desigualtat social, desequilibris territorials i degradació ambiental.

5.4.2. Elaborar judicis propis sobre el procés de modernització econòmica i social a l'Espanya contemporània, a partir de l'anàlisi de fonts històriques i dels debats historiogràfics existents sobre el desenvolupament.

5.4.3. Contextualitzar els conceptes de progrés i modernització en diferents moments històrics, sempre entenent que són processos de múltiples causes. Identificar les mesures adoptades per l'Estat per assolir el benestar de la població.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Competència específica 5. Criteris d'avaluació

Reconèixer l'origen de la diversitat ideològica de les distintes cultures polítiques en l'evolució històrica espanyola.

5.5.1. Explicar les causes de la conformació de les distintes cultures polítiques, tenint en compte la diversitat de condicions de vida que ha donat lloc a conflictivitats socials al llarg de la història espanyola.

5.5.2. Identificar i contextualitzar les principals cultures polítiques, les formes d'organització i els projectes polítics, mentre s'analitzen les motivacions que han conduït alguns subjectes a portar a terme distintes accions així com les mesures consegüents adoptades per l'Estat.

5.5.3. Generar opinions argumentades i contrastades sobre la funció

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

que han desenvolupat les distintes ideologies en l'estructura social i política de l'Espanya contemporània.

Competència específica 6. Criteris d'avaluació

Contextualitzar la posició espanyola en la història del món, tot assenyalant particularitats i semblances de l'evolució històrica i tenint en compte els compromisos actuals amb l'uropeisme, la cooperació i la seguretat conjunta.

5.6.1. Reconèixer el valor geoestratègic d'Espanya en l'evolució històrica contemporània, així com la seua influència en les relacions internacionals.

5.6.2. Identificar els principals compromisos de l'Estat espanyol, tant els derivats de la integració en la Unió Europea com els que pertocuen a un país compromés amb la cooperació, solidaritat i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

exercici de la ciutadania ètica.

5.6.3. Assenyalar els reptes globals, tot caracteritzant les singularitats

i l'evolució del cas espanyol respecte d'altres països europeus i les seues connexions amb processos històrics rellevants, detectant els estereotips que hi són associats.

Competència específica 7. Criteris d'avaluació

Incorporar la perspectiva de gènere en l'anàlisi històrica, promovent actituds de reivindicació de la igualtat efectiva entre dones i homes.

5.7.1. Introduir la perspectiva de gènere en l'observació i anàlisi de la realitat històrica, recuperant figures individuals i col·lectives que hagen contribuït a l'emancipació femenina i a l'equiparació de drets entre ambdós gèneres.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.7.2. Identificar els mecanismes de dominació que han generat i mantingut la desigualtat entre homes i dones, els rols assignats i els espais d'activitats ocupats tradicionalment per les dones.

5.7.3. Analitzar fonts literàries i artístiques que contribueixen a entendre el rol de les dones en la història espanyola.

Competència específica 8. Criteris d'avaluació

Reconèixer el valor del patrimoni cultural i històric com a conformador de la memòria col·lectiva, participant en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la preservació i valoració.

5.8.1. Identificar les característiques més destacades dels elements patrimonials existents en la història contemporània espanyola.

5.8.2. Realitzar treballs d'investigació històrics i historiogràfics que

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

generen productes relacionats amb la memòria col·lectiva sobre esdeveniments, personatges o elements patrimonials d'interès.

5.8.3. Participar en l'elaboració i difusió de propostes que afavorisquen la preservació i valoració del patrimoni històric, considerat un bé comú que cal protegir.

Sabers bàsics

Bloc 1. Societats en el temps

Transversal a totes les CE

- Situació geoestratègica d'Espanya.
- Context d'Europa occidental, Mediterrània i Atlàntic.
- La crisi de l'Antic Règim.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- La construcció de l'Estat nació espanyol.
- Centralització política i administrativa de l'Estat liberal.
- L'Imperi espanyol i el seu llegat en l'actualitat.
- Estereotips i singularitats de l'evolució espanyola respecte del context internacional.
- Les relacions Església-Estat: laïcisme, confessionalitat i aconfessionalitat.
- El paper del catolicisme en la configuració cultural i política espanyola.
- La secularització de la societat espanyola.
- Moviments anticlericals en la història contemporània espanyola.
- El constitucionalisme en Espanya.
- Estudi comparat dels règims liberals de la contemporaneïtat espanyola.
- Conceptes per estudiar els sistemes polítics.
- Cultures polítiques en l'Espanya contemporània: conflictes i usos del poder.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Partits polítics, moviments i faccions.
- L'exili. X
- La transició al capitalisme en Espanya.
- Els debats historiogràfics sobre la industrialització del país i sobre la seua dependència de l'exterior.
- El desenvolupament econòmic espanyol: ritmes i evolució.
- Canvis socials i noves formes de sociabilitat en la contemporaneïtat.
- La transformació de la societat estamental en societat de classes.
- Desenvolupament de la ciutadania.
- El treball i les condicions de vida: evolució des de la servitud senyorial, el naixement del proletariat i de les classes mitjanes.
- L'Estat de benestar.
- Contrastos, reciprocitats i dependències entre el món rural i l'urbà.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Societat agrària, èxode rural i Espanya buidada.
- L'acció del subjecte en la història: associacionisme, moviments socials i sindicals.
- Les polítiques socials de l'Estat.
- La II República i la transformació d'Espanya: reformes estructurals i els seus orígens.
- Reaccions antidemocràtiques contra el reformisme republicà.
- La Guerra Civil.
- El franquisme: conceptes de totalitarisme i autoritarisme.
- Fonaments ideològics del franquisme, relacions internacionals i etapes de la dictadura.
- La repressió i els moviments de protesta.
- La sociabilitat de les dones en la història.
- Protagonistes individuals i col·lectives.
- L'emancipació femenina i els moviments feministes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Bloc 2. Reptes del món actual

Transversals a totes les CE

- Memòria democràtica.
- Reparació de les víctimes de la violència.
- Reconeixement d'accions i moviments en favor de la llibertat en la història contemporània espanyola.
- Consciència de fets traumàtics del passat i de no repetició de situacions violentes i doloroses.
- Origen i evolució dels nacionalismes i regionalismes en l'Espanya contemporània.
- Creixement econòmic i sostenibilitat: fonts per a la seua anàlisi.
- L'evolució de l'economia espanyola fins a l'actualitat.
- Desequilibris socials, territorials i ambientals.
- La Transició i la Constitució de 1978.
- Espanya en la Unió Europea: procés d'integració, situació actual, reptes socials, econòmics i polítics.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- Espanya en el món: participació en els organismes internacionals.
- Compromís institucional i ciutadà davant dels Objectius de Desenvolupament Sostenible.

Bloc 3. Compromís cívic i ciutadà

Transversals a totes les CE

- Consciència democràtica: exercici de valors cívics i participació ciutadana.
- Identitats múltiples i sentiments de pertinença en l'Estat espanyol.
- Prevenció de la manipulació de la informació i de la desinformació.
- L'uropeisme: actitud participativa davant programes i projectes comunitaris.
- Conservació i difusió del patrimoni: el seu valor identitari, social i cultural.
- La memòria col·lectiva.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- La consciència històrica.
- Presència del coneixement històric en els debats públics.
- Usos públics de la Història.
- Centres d'interpretació i de divulgació històrica.
- Arxius i museus.

Proposta pedagògica de departament

Curs acadèmic: 24-25

Departament: Geografia i Història

1

Concreció curricular de la matèria:

Història i geografia

1

Elements curriculars del nivell:

2n d'ESO

1

1.1

Competències específiques

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

.1

Competència específica núm.(1):

1. Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

2. Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

6. Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees,

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

**La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.*

criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

1.1. Construir un relat cronològicament ordenat i coherent sobre fets i personatges rellevants del passat i sobre la seua relació amb el present.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

1.2. Reconéixer la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.

1.3. Manifestar interès i respecte per la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

criteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Comparar la informació obtinguda amb les seues idees prèvies, i bandejar possibles prejudicis.

2.2. Seleccionar i utilitzar la informació més rellevant per a explicar determinats fets històrics, geogràfics i artístics que continguen diferents fonts documentals.

2.3. Identificar la informació que contenen diferents fonts documentals de fets històrics, geogràfics i artístics.

2.4. Formular i comunicar les seues pròpies conclusions sobre fets històrics, geogràfics i artístics, i representar-les d'una manera textual, gràfica o audiovisual

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Criteria d'avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

- 3.1. Reconèixer causes i conseqüències respecte dels fets i els processos històrics més rellevants de diferents èpoques.
- 3.2. Contextualitzar i valorar decisions històricament rellevants preses per persones representatives del passat, tant en el context propi com en altres contextos socials, polítics i culturals.
- 3.3. Produir opinions i manifestar actituds de tolerància i respecte cap a altres cultures i cosmovisions.

Criteria d'avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte.

- 4.1. Identificar els elements definitoris més significatius de les identitats individuals i col·lectives del propi entorn.
- 4.2. Expressar opinions de respecte i tolerància cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

4.3. Mostrar actituds d'interés i respecte cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

Criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la sostenibilitat.

5.1. Situar les activitats econòmiques i els recursos naturals més importants en l'espai geogràfic.

5.2. Detectar els problemes territorials i mediambientals més importants, tant a escala global com local, i fer propostes amb criteris de sostenibilitat.

5.3. Identificar i descriure l'impacte sobre el territori de les principals activitats econòmiques, diferenciant entre les que són sostenibles i les que no ho són.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Identificar i localitzar els principals models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Distingir les entitats polítiques i les formes d'organització econòmica més importants dins dels principals models d'organització

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

territorial, política i econòmica, i explicar com incideixen en la vida quotidiana dels seus habitants.

6.3. Assenyalar els principals problemes territorials, polítics i econòmics, així com els agents socials que hi intervenen a escala local, regional, estatal i supraestatal.

Criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

7.1. Identificar els problemes socials més rellevants de l'actualitat, utilitzant com a guia els Objectius de Desenvolupament Sostenible.

7.2. Establir relacions causals entre les accions humanes i l'origen dels problemes socials més rellevants de l'actualitat.

7.3. Mostrar interès pels problemes socials més rellevants i proposar solucions a aquests fonamentades en sabers geogràfics i històrics.

Criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb responsabilitat i reconeixent les aportacions dels seus iguals.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió en qualsevol àmbit, prenent com a exemple la història d'Europa.

8.3. Aplicar els principis democràtics i el diàleg per a resoldre els conflictes.

criteris d'avaluació CE9. Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració.

9.1. Identificar béns patrimonials històrics, geogràfics i artístics, tant a escala global com local.

9.2. Elaborar treballs de síntesi sobre el patrimoni més pròxim que reconeguen la seua varietat i importància com a element identitari.

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia.

La representació geogràfica de l'espai terrestre.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Orientació i escales.

Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació
geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE FONAMENTS DE LA GEOGRAFIA FÍSICA

CE2, CE5, CE9

Principals unitats de relleu i de la xarxa hídrica de la Terra.

Zones climàtiques i paisatges geogràfics de la Terra.

Paisatges geogràfics d'Espanya i de la Comunitat

Valenciana.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA

POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Espai urbà i rural en el món actual.

L'espai urbà a Espanya i a la Comunitat Valenciana.

Les grans àrees culturals del planeta. La diversitat cultural dels grups humans. Convivència i interculturalitat en un món globalitzat.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

L'aprofitament econòmic del medi físic: Els principals

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

recursos naturals del planeta.

Les àrees mundials d'activitat econòmica més importants.

Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les
activitats econòmiques.

El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i
dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNIQUES D'HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.

Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica.

Ubicació espacial i temporal dels fets històrics.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

El còmput actual del temps històric en la historiografia.

Cronologia i periodització.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació
històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE PREHISTÒRIA I PRIMERS CIVILITZACIONS

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Origen de l'ésser humà i procés d'hominització.

Els primers grups humans caçadors-recol·lectors en la Prehistòria.

Les societats prehistòriques productores d'aliments.

El Neolític i l'Edat dels Metalls.

Les primeres civilitzacions agràries.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Condicionants geogràfics i interpretacions històriques.

SUBBLOC D'ANTIGUITAT CLÀSSICA, GRÈCIA I ROMA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

La Grècia clàssica: la polis.

La democràcia atenesa.L'expansió colonial de Grècia al Mediterrani.

L'extensió de l'hel·lenisme.

Roma, evolució política i factors de la seua expansió pel Mediterrani.

El procés de romanització.

Sorgiment i extensió del cristianisme

SUBBLOC D'EDAT MITJANA

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Crisi i desaparició de l'Imperi Romà.

Els pobles germànics i l'inici de l'Edat Mitjana.

Sorgiment i expansió de l'islam.

El feudalisme a Europa entre els segles XI i XII: política, societat i economia.

El renaixement de les ciutats a Europa entre els segles XIII i X: política, societat i economia.

A l-Àndalus: política, societat i economia.

La vida quotidiana a les ciutats musulmanes.

Els regnes cristians peninsulars durant l'Edat Mitjana: panoràmica general i evolució territorial.

La vida quotidianales ciutats cristianes. El Regne de València.

Les persones invisibilitzades en la història: dones, esclaus i estrangers. Les dones en la prehistòria, la història antiga i medieval.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'ANTIGUITAT I DE L'EDAT MITJANA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art en la prehistòria. Art rupestre i megalitisme.

Les principals tipologies arquitectòniques de la civilització egípcia (mastabes, piràmides i temples) i de les civilitzacions mesopotàmiques (zigurat).

Realitzacions més rellevants de l'art grec clàssic i hel·lenístic: l'escultura i el temple grec.

L'art a Roma. La construcció civil romana: temples, teatres, anfiteatres i circs.

L'art romànic: el temple, la pintura i l'escultura.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

L'art gòtic: el temple, la pintura i l'escultura.

Aportacions principals de l'art islàmic.

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Tècniques bàsiques d'alfabetització informacional en geografia i història..

Valors, drets i deures de la ciutadania democràtica. Diàleg i empatia com a instruments de resolució pacífica de conflictes.

Detecció i rebuig de les situacions socials iniquès i injustes en el món actual i en la història antiga i medieval.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Actuacions personals de respecte al medi ambient: reutilitzar, reciclar, reduir.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

El desafiament de la reducció de les desigualtats socials i econòmiques en el món actual.

SUBBLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

Reconeixement de la identitat cultural pròpia. Convivència i respecte de les diferències culturals i identitàries.

Reconeixement del valor identitari del patrimoni cultural i natural i el compromís amb la seua preservació com a herència irrenunciable de l'ésser humà.

***Proposta pedagògica de
departament***

Curs acadèmic: 24-25

Departament: Geografia i Història

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

1	<i>Concreció curricular de la matèria:</i>	Història i geografia
1 . 1	<i>Elements curriculars del nivell:</i>	3r d'ESO
1.1 .1	<i>Competències específiques</i>	

Competència específica núm.(1):

1. Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. Competència plurilingüe (CP)

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

6. Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

**La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.*

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Criteris d'avaluació

Criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

- 1.1. Construir un relat o una síntesi, cronològicament ordenada, coherent i emprant la terminologia adequada, sobre fets, processos i personatges rellevants del passat i la seua relació amb el present.
- 1.2. Aportar possibles motius sobre la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.
- 1.3. Debatre sobre situacions històriques d'intolerància i formular arguments que fomenten la tolerància i el respecte cap a la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Criteris d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

- 2.1. Contrastar la informació seleccionada per a comprendre fets històrics, geogràfics i artístics procedent de diferents fonts amb la provinent d'organismes oficials o emissors de prestigi reconegut.
- 2.2. Identificar i rebutjar prejudicis i estereotips identificant opinions no fonamentades en fets i sabers i comparant-les amb informació obtinguda a partir de fonts fiables.
- 2.3. Utilitzar la informació que contenen diferents fonts documentals per a explicar fets històrics, geogràfics i artístics relacionant-los amb la seua època.
- 2.4. Formular i comunicar de manera textual, gràfica o audiovisual conclusions i valoracions pròpies sobre fets històrics, geogràfics i artístics, gràfica o audiovisual. mostrant un domini adequat dels conceptes i la metodologia de treball d'aquest àmbit de coneixement.

criteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

- 3.1. Explicar les dinàmiques de canvi i continuïtat en els processos històrics més rellevants de diferents èpoques identificant relacions causals complexes i entre factors de diferent àmbit.
- 3.2. Contextualitzar i valorar decisions preses per persones del passat i/o de contextos socials, polítics i culturals diferents del propi, i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

debatre sobre els motius de les seues accions.

3.3. Produir opinions i judicis de valor coherents sobre qüestions socials i polítiques del passat i del present, manifestant actituds de tolerància, respecte i interès cap a altres cultures i cosmovisions.

criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte

4.1. Identificar els elements definitoris de les identitats individuals i col·lectives més significatives del present establint la seua connexió amb fets del passat.

4.2. Argumentar a favor de les actituds tolerants, respectuoses i d'interès cap a altres identitats, tant individuals com col·lectives.

4.3. Promoure i exercir propostes pràctiques de convivència a l'aula i en el propi entorn social.

criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els

elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

sostenibilitat.

5.1. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i les societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.

5.2. Explicar les causes de problemes i conflictes territorials i mediambientals, diferenciant i relacionant les diferents variables que hi intervenen.

5.3. Plantejar alternatives sostenibles argumentades als problemes i els impactes ocasionats per les activitats humanes.

Criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Descriure les principals característiques dels diferents models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Exposar raonadament les desigualtats generades pels models d'organització territorial, política i econòmica i explicar-ne les causes

6.3. Explicar els principals problemes territorials, polítics i econòmics generats per les desigualtats i com afecten la vida quotidiana de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

les persones.

Criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

7.1. Justificar com les accions personals incideixen directament en els problemes socials rellevants.

7.2. Proporcionar arguments propis, fonamentats en la història i en la geografia, sobre els problemes socials més rellevants, reconeixent la incidència que la seua resolució tindrà en la millora les condicions de vida de les persones.

7.3. Proposar solucions per als problemes basades en arguments històrics i geogràfics i que consideren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

Criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com a maneres de superar-les.

8.3. Argumentar i aplicar els principis democràtics i el diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant en l'àmbit quotidià com a escala global, especialment utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.

criteris d'avaluació CE9. Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració

9.1. Identificar les característiques dels elements patrimonials, i relacionar-les amb estils artístics, època històrica i entorn geogràfic.

9.2. Elaborar i exposar propostes argumentades que contribuïsquen a la preservació del patrimoni i la seua valoració, i que el reconeguen com a bé social

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia. Identificació i contrast de fonts de la geografia.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Tècniques d'anàlisi i interpretació. La representació geogràfica de l'espai terrestre.

Orientació i escales.

Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA

POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Distribució de la població mundial.

Àrees de concentració i despoblació.

Creixement poblacional i moviments migratoris.

Estructura per edats de la població.

Règims demogràfics. La població espanyola. Evolució i distribució.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Contrastos regionals.

La població de la Comunitat Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA POLÍTICA CE2, CE4, CE6, CE8

Geografia política de les societats.

L'estat-nació com a entitat politicoterritorial.

Estructura política de l'Estat espanyol. Integració econòmica, monetària i ciutadana.

L'estat del benestar a Europa i les institucions europees.

Les formes d'organització política. Democràcia davant d'autoritarisme.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Els paisatges del sector primari en el món rural.

El sector secundari i l'espai industrial.

Recursos energètics i aprofitament de l'energia.

El sector terciari i l'avanç de la terciarització.

Xarxes de transport i comunicació i espais turístics. Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques.

Els sistemes econòmics.

Economies de mercat i economies centralitzades.

El repartiment desigual de la riquesa mundial.

Globalització i dependència.

L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNiques D'HISTÒRIA

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic.

Identificació i contrast de fonts de la Història.

Tècniques d'anàlisi i interpretació historiogràfica. Ubicació espacial i temporal dels fets històrics.

El còmput actual del temps històric en la historiografia.

Cronologia i periodització.

Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC D'HISTÒRIA MODERNA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Renaixement. Humanisme i crisi religiosa.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Reforma i Contrareforma.

L'enfortiment del poder monàrquic a Europa.L'expansió mundial europea.

La colonització d'Amèrica.

La revolució científica.

El segle de les llums: absolutisme monàrquic i Il·lustració.

Crisi de l'Antic Règim.

La Revolució Francesa, altres revolucions liberals i les seues repercussions.

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Revolució Industrial i industrialització: canvis socioeconòmics a Europa a l'inici del segle XIX.

Liberalisme i nacionalisme.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Revolucions i nous estats nacionals a l'Europa del segle XIX.

La segona Revolució Industrial.

L'imperialisme colonial.

La construcció i la consolidació de l'estat liberal a Espanya.

Societat i economia de l'Espanya del segle XIX.

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Causes i conseqüències de la Primera Guerra Mundial.

La Revolució Russa.

L'Europa d'entreguerres i la crisi del 29.

Causes i conseqüències de la Segona Guerra Mundial.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

L'Holocaust.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art. Identificació i contrast de fonts de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'EDAT MODERNA I

CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art renaixentista italià. Característiques principals i obres.

L'art barroc a Europa. Característiques principals i obres més representatives.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Art dels segles XVIII i XIX. Academicisme enfront de Romanticisme.

La ruptura de la tradició artística: l'impressionisme i les avantguardes històriques.

Moviments artístics posteriors a la Segona Guerra Mundial.

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Aprofitament crític de les tècniques d'alfabetització informacional en geografia i història. Hàbits democràtics.

Exercici dels drets i els deures de la ciutadania.

Instruments per a la resolució pacífica de conflictes. Defensa i pràctica activa.

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Detecció i rebutjament de les situacions socials iniquès i injustes en el món actual i en la història moderna i contemporània.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els objectius de Desenvolupament Sostenible.

Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i l'ajuda al desenvolupament.

SUBBLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

La resiliència i la pràctica de la tolerància activa.

Els valors de l'uropeisme i la ciutadania europea.

La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Proposta pedagògica de departament

Curs acadèmic: 24-25

Departament: Geografia i Història

1 *Concreció curricular de la matèria:*

Història i geografia

1 *Elements curriculars del nivell:*

4t d'ESO

1

1.1 *Competències específiques*

.1

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Competència específica núm.(1):

1. Competència en comunicació lingüística (CCL)

La competència en comunicació lingüística suposa interactuar de manera oral, escrita, signada o multimodal de manera coherent i adequada en diferents àmbits i contextos i amb diferents propòsits comunicatius. Implica mobilitzar, de manera conscient, el conjunt de coneixements, destreses i actituds que permeten comprendre, interpretar i valorar críticament missatges orals, escrits, signats o multimodals evitant els riscos de manipulació i desinformació, així com comunicar-se eficaçment amb altres persones de manera cooperativa, creativa, ètica i respectuosa.

La competència en comunicació lingüística constitueix la base per al pensament propi i per a la construcció del coneixement en tots els àmbits del saber. Per això, el seu desenvolupament està vinculat a la reflexió explícita sobre el funcionament de la llengua en els gèneres discursius específics de cada àrea de coneixement, així com als usos de l'oralitat, l'escriptura o la signació per a pensar i per a aprendre. Finalment, fa possible apreciar la dimensió estètica del llenguatge i gaudir de la cultura literària.

2. Competència plurilingüe (CP)

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

La competència plurilingüe implica utilitzar diferents llengües, orals o signades, de manera apropiada i eficaç per a l'aprenentatge i la comunicació. Aquesta competència suposa reconèixer i respectar els perfils lingüístics individuals i aprofitar les experiències pròpies per a desenvolupar estratègies que permeten mediar i fer transferències entre llengües, incloses les clàssiques, i, en el seu cas, mantindre i adquirir destreses en la llengua o llengües familiars i en les llengües oficials. Integra, així mateix, dimensions històriques i interculturals orientades a conèixer, valorar i respectar la diversitat lingüística i cultural de la societat amb l'objectiu de fomentar la convivència democràtica.

3. Competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (STEM)

La competència matemàtica i competència en ciència, tecnologia i enginyeria (competència STEM per les seues sigles en anglés) entranya la comprensió del món utilitzant els mètodes científics, el pensament i representació matemàtics, la tecnologia i els mètodes de l'enginyeria per a transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible. La competència matemàtica permet desenvolupar i aplicar la perspectiva i el raonament matemàtics amb la finalitat de resoldre diversos problemes en diferents contextos.

La competència en ciència comporta la comprensió i explicació de l'entorn natural i social, utilitzant un conjunt de coneixements i metodologies, incloses l'observació i l'experimentació, amb la finalitat de plantejar preguntes i extraure conclusions basades en proves per a poder interpretar i transformar el món natural i el context social.

La competència en tecnologia i enginyeria comprén l'aplicació dels coneixements i metodologies propis de les ciències per a transformar la nostra societat d'acord amb les necessitats o desitjos de les persones en un marc de seguretat, responsabilitat i sostenibilitat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

4. **Competència digital (CD)**

La competència digital implica l'ús segur, saludable, sostenible, crític i responsable de les tecnologies digitals per a l'aprenentatge, per al treball i per a la participació en la societat, així com la interacció amb aquestes. Inclou l'alfabetització en informació i dades, la comunicació i la col·laboració, l'educació mediàtica, la creació de continguts digitals (inclosa la programació), la seguretat (inclòs el benestar digital i les competències relacionades amb la ciberseguretat), assumptes relacionats amb la ciutadania digital, la privacitat, la propietat intel·lectual, la resolució de problemes i el pensament computacional i crític.

5. **Competència personal, social i d'aprendre a aprendre (CPSAA)**

La competència personal, social i d'aprendre a aprendre implica la capacitat de reflexionar sobre un mateix per a autoconèixer-se, acceptar-se i promoure un creixement personal constant; gestionar el temps i la informació eficaçment; col·laborar amb uns altres de manera constructiva; mantindre la resiliència; i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida. Inclou també la capacitat de fer front a la incertesa i a la complexitat; adaptar-se als canvis; aprendre a gestionar els processos metacognitius; identificar conductes contràries a la convivència i desenvolupar estratègies per a abordar-les; contribuir al benestar físic, mental i emocional propi i de les altres persones, dones-atropellant habilitats per a cuidar-se a si mateix i als qui ho envolten a través de la corresponsabilitat; ser capaç de portar una vida orientada al futur; així com expressar empatia i abordar els conflictes en un context integrador i de suport.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

6. Competència ciutadana (CC)

La competència ciutadana contribueix al fet que alumnes i alumnes puguen exercir una ciutadania responsable i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels esdeveniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'assoliment d'una ciutadania mundial. Inclou l'alfabetització cívica, l'adopció conscient dels valors propis d'una cultura democràtica fundada en el respecte als drets humans, la reflexió crítica sobre els grans problemes ètics del nostre temps i el desenvolupament d'un estil de vida sostenible d'acord amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible plantejats en l'Agenda 2030.

7. Competència emprenedora (CE)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

8. Competència en consciència i expressió culturals (CCEC)

La competència emprenedora implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per a generar resultats de valor per a altres persones. Aporta estratègies que permeten adaptar la mirada per a detectar necessitats i oportunitats; entrenar el pensament per a analitzar i avaluar l'entorn, i crear i replantejar idees utilitzant la imaginació, la creativitat, el pensament estratègic i la reflexió ètica, crítica i constructiva dins dels processos creatius i d'innovació; i despertar la disposició a aprendre, a arriscar i a afrontar la incertesa. Així mateix, implica prendre decisions basades en la informació i el coneixement i col·laborar de manera àgil amb altres persones, amb motivació, empatia i habilitats de comunicació i de negociació, per a portar les idees plantejades a l'acció mitjançant la planificació i gestió de projectes sostenibles de valor social, cultural i economicofinancer.

Per finalitzar, la transversalitat serà una condició inherent al Perfil d'eixida, així que l'adquisició de cadascuna de les competències clau contribueix a l'adquisició de totes les altres. No existeix jerarquia entre elles i totes es concreten en els aprenentatges de les diferents àrees, àmbits o matèries i, al seu torn, s'adquireixen i desenvolupen a partir dels aprenentatges que es produeixen en el conjunt d'aquestes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Per a facilitar la tasca del personal docent, la legislació estableix uns **Descriptors operatius** on s'especifica i descriu perfectament les habilitats que l'alumnat ha d'haver adquirit amb l'assoliment de les dites competències, així com la relació amb les diferents **sabers bàsics**. Remetem a la Llei per a la seua consulta.

**La concreció específica del tractament, desenvolupament i avaluació de les competències clau resta establerta en les programacions d'aula de cada curs.*

criteris d'avaluació

criteris d'avaluació CE1. Descriure i contextualitzar en el temps i l'espai els esdeveniments i els processos més rellevants de la història pròpia i universal, identificant referents de l'evolució cap a la societat actual i valorant-ne la diversitat.

3.1. Construir un relat o una síntesi,

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

cronològicament ordenada, coherent i emprant la terminologia adequada, sobre fets, processos i personatges rellevants del passat i la seua relació amb el present.

3.2. Aportar possibles motius sobre la diferent rellevància atorgada a uns fets històrics sobre uns altres en diferents moments del passat i en el present.

3.3. Debatre sobre situacions històriques d'intolerància i formular arguments que fomenten la tolerància i el respecte cap a la diversitat històrica i cultural de les societats humanes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Criteria d'avaluació CE2. Buscar, identificar i seleccionar la informació referent a fets històrics, geogràfics i artístics a partir de diferents fonts documentals, i fer un tractament correcte quant a investigació, classificació, recollida, organització, crítica i respecte.

2.1. Contrastar la informació seleccionada per a comprendre fets històrics, geogràfics i artístics procedent de diferents fonts amb la provinent d'organismes oficials o emissors de prestigi reconegut.

2.2. Identificar i rebutjar prejudicis i estereotips identificant opinions no fonamentades en fets i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

sabers i comparant-les amb informació obtinguda a partir de fonts fiables.

2.3. Utilitzar la informació que contenen diferents fonts documentals per a explicar fets històrics, geogràfics i artístics relacionant-los amb la seua època.

2.4. Formular i comunicar de manera textual, gràfica o audiovisual conclusions i valoracions pròpies sobre fets històrics, geogràfics i artístics, gràfica o audiovisual.

mostrant un domini adequat dels conceptes i la metodologia de treball d'aquest àmbit de coneixement.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Críteris avaluació CE3. Explicar les nocions bàsiques de canvi i continuïtat en la història emprant una perspectiva causal i contextualitzada, reconèixer en el passat l'origen i l'evolució de les qüestions més rellevants del món actual i expressar judicis i opinions sobre el present i el futur.

3.1. Explicar les dinàmiques de canvi i continuïtat

en els processos històrics més rellevants de diferents èpoques identificant relacions causals complexes i entre factors de diferent àmbit.

3.2. Contextualitzar i valorar decisions preses per

persones del passat i/o de contextos socials, polítics i culturals diferents del propi, i debatre

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

sobre els motius de les seues accions.

3.3. Produir opinions i judicis de valor coherents

sobre qüestions socials i polítiques del passat i

del present, manifestant actituds de tolerància,

respecte i interès cap a altres cultures i

cosmovisions.

criteris avaluació CE4. Contrastar les identitats individuals amb les col·lectives, identificant les aportacions decisives en la seua construcció i reconeixent i valorant les actuacions de tolerància i respecte

4.1. Identificar els elements definitoris de les

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

identitats individuals i col·lectives més

significatives del present establint la seua

connexió amb fets del passat.

4.2. Argumentar a favor de les actituds tolerants,

respectuoses i d'interés cap a altres identitats,

tant individuals com col·lectives.

4.3. Promoure i exercir propostes pràctiques de

convivència a l'aula i en el propi entorn social.

Criteris d'avaluació CE5. Explicar les interrelacions econòmiques fonamentals entre els

elements de l'espai físic i les activitats de les societats humanes, així com la seua repercussió en la

sostenibilitat.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

5.1. Identificar i descriure les interrelacions entre els grups i les societats humanes i el medi ambient que han donat lloc a problemes i conflictes per l'accés als recursos naturals.

5.2. Explicar les causes de problemes i conflictes territorials i mediambientals, diferenciant i relacionant les diferents variables que hi intervenen.

5.3. Plantejar alternatives sostenibles argumentades als problemes i els impactes ocasionats per les activitats humanes.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

criteris d'avaluació CE6. Contrastar els principals models d'ocupació territorial d'organització política i econòmica que expliquen la desigualtat entre els éssers humans, tant a escala local com global.

6.1. Descriure les principals característiques dels diferents models d'organització territorial, política i econòmica.

6.2. Exposar raonadament les desigualtats generades pels models d'organització territorial, política i econòmica i explicar-ne les causes

6.3. Explicar els principals problemes territorials,

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

polítics i econòmics generats per les desigualtats

i com afecten la vida quotidiana de les persones.

Criteris d'avaluació CE7. Donar arguments des d'una perspectiva crítica, fonamentada en coneixements històrics i la geografia sobre problemes socials rellevants, assumint valors democràtics i pronunciant-se en la defensa d'aquests.

7.1. Justificar com les accions personals

incideixen directament en els problemes socials

rellevants.

7.2. Proporcionar arguments propis, fonamentats

en la història i en la geografia, sobre els

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

problemes socials més rellevants, reconeixent la incidència que la seua resolució tindrà en la millora les condicions de vida de les persones.

7.3. Proposar solucions per als problemes

basades en arguments històrics i geogràfics i que consideren els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

criteris d'avaluació CE8. Promoure projectes cooperatius de convivència i participar-hi, prenent com a base la construcció històrica de la Unió Europea, que afavorisquen un entorn més just i solidari mitjançant l'aplicació de valors i procediments democràtics.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

8.1. Participar en projectes cooperatius, assumint diversos rols amb eficàcia i responsabilitat, fent costat a companys i companyes i demostrant empatia.

8.2. Denunciar les situacions injustes i d'exclusió, argumentant a favor del diàleg i la inclusió com a maneres de superar-les.

8.3. Argumentar i aplicar els principis democràtics i el diàleg per a plantejar la resolució dels conflictes, tant en l'àmbit quotidià com a escala global, especialment utilitzant el referent de la construcció històrica de la Unió Europea.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Criteria d'avaluació CE9. Identificar l'origen i reconèixer el valor del patrimoni cultural i natural, especialment dels elements geogràfics, històrics i artístics, tant a escala local com a escala global, i participar en l'elaboració i la difusió de propostes que n'afavorisquen la preservació i la valoració

9.1. Identificar les característiques dels elements patrimonials, i relacionar-les amb estils artístics, època històrica i entorn geogràfic.

9.2. Elaborar i exposar propostes argumentades que contribuïsquen a la preservació del patrimoni i la seua valoració, i que el reconeguen com a bé social

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Sabers bàsics

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNiques DE GEOGRAFIA

CE2, CE5

Metodologies de treball i vocabulari específic de la geografia. Identificació i contrast de fonts de la geografia. Tècniques d'anàlisi i interpretació. La representació geogràfica de l'espai terrestre. Orientació i escales. Interpretació i elaboració de mapes, imatges i representacions gràfiques. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació geogràfica mitjançant les TIC.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA DEL POBLAMENT I DE LA

POBLACIÓ

CE2, CE5, CE6, CE7

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Distribució de la població mundial. Àrees de concentració i despoblació.

Creixement poblacional i moviments migratoris. Estructura

per edats de la població. Règims demogràfics. La població espanyola. Evolució i distribució. Contrastos regionals. La població de la Comunitat Valenciana.

SUBBLOC DE GEOGRAFIA POLÍTICA CE2, CE4, CE6, CE8

Geografia política de les societats. L'estat-nació com a entitat

politicoterritorial. Estructura política de l'Estat espanyol. Integració econòmica, monetària i ciutadana. L'estat del

benestar a Europa i les institucions europees. Les formes d'organització política. Democràcia davant

d'autoritarisme.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC DE GEOGRAFIA ECONÒMICA

CE2, CE4, CE5, CE6, CE8

Els paisatges del sector primari en el món rural. El sector secundari i l'espai industrial. Recursos energètics i aprofitament de l'energia. El sector terciari i l'avanç de la terciarització. Xarxes de transport i comunicació i espais turístics. Sostenibilitat i repercussions mediambientals de les activitats econòmiques. Els sistemes econòmics. Economies de mercat i economies centralitzades. El repartiment desigual de la riquesa mundial. Globalització i dependència. L'índex de desenvolupament humà (IDH).

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈCNiques D'HISTÒRIA

CE1, CE2

Metodologies de treball i vocabulari específic historiogràfic. Identificació i contrast de fonts de la Història. Tècniques

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

d'anàlisi i interpretació historiogràfica. Ubicació espacial i temporal dels fets històrics. El còmput actual del temps històric en la historiografia. Cronologia i periodització. Tècniques bàsiques de cerca i tractament de la informació històrica mitjançant les TIC.

SUBBLOC D'HISTÒRIA MODERNA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Renaixement. Humanisme i crisi religiosa. Reforma i

Contrareforma. L'enfortiment del poder monàrquic a Europa. L'expansió mundial europea. La colonització d'Amèrica. La revolució científica. El segle de les Il·lums: absolutisme

monàrquic i Il·lustració. Crisi de l'Antic Règim. La Revolució Francesa, altres

revolucions liberals i les seues repercussions.

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Revolució Industrial i industrialització: canvis socioeconòmics

a Europa a l'inici del segle XIX. Liberalisme i nacionalisme. Revolucions i nous estats

nacionals a l'Europa del segle XIX. La segona Revolució Industrial. L'imperialisme colonial. La construcció i la consolidació de l'estat liberal a Espanya.

Societat i economia de l'Espanya del segle XIX.

SUBBLOC D'HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

Causes i conseqüències de la Primera Guerra Mundial. La

Revolució Russa. L'Europa d'entreguerres i la crisi del 29. Causes i

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

conseqüències de la Segona Guerra Mundial. L'Holocaust.

SUBBLOC DE MÈTODES I TÈNCIQUES DE LA HISTÒRIA DE

L'ART

CE1, CE2, CE3, CE9

Metodologies de treball i vocabulari de la història de l'art. Identificació i contrast de fonts de la història de l'art.

SUBBLOC DE L'ART DE L'EDAT MODERNA I

CONTEMPORÀNIA

CE1, CE2, CE3, CE4, CE9

L'art renaixentista italià. Característiques principals i obres L'art barroc a Europa. Característiques principals i obres més representatives. Art dels segles XVIII i XIX. Academicisme enfront de

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Romanticisme. La ruptura de la tradició artística: l'impressionisme i les avantguardes històriques. Moviments artístics posteriors a la Segona Guerra Mundial.

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Aprofitament crític de les tècniques d'alfabetització

informativa en geografia i història. Hàbits democràtics. Exercici dels drets i els deures de la ciutadania. Instruments per a la resolució pacífica de conflictes. Defensa i pràctica activa.

SUBBLOC D'EXERCICI DE LA CIUTADANIA

CE4, CE5, CE6, CE7, CE8

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

Detecció i rebuig de les situacions socials iniquès i injustes en el món actual i en la història moderna i contemporània.

SUBBLOC DE SOSTENIBILITAT

CE5, CE6, CE7, CE9

Hàbits personals de vida i consum per al compromís amb els

Objectius de Desenvolupament Sostenible. Les bases de la solidaritat internacional. La cooperació i l'ajuda al desenvolupament.

SUBBLOC D'IDENTITAT I PATRIMONI

CE4, CE8, CE9

La resiliència i la pràctica de la tolerància activa. Els valors

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxi
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

de l'europisme i la ciutadania europea. La valoració i el gaudi del patrimoni com a bé social i identitari.

PROPOSTA PEDAGÒGICA DE DEPARTAMENT. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Curs acadèmic:	Departament:
1. Concreció curricular de la matèria:	
1.1 Elements curriculars del nivell:	(Per a cada nivell)
	Competència específica núm. (1):

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
Tel 964 738 930
mail: 12000406@edu.gva.es
web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

1.1.1 Competències específiques	Criteris d'avaluació	Sabers bàsics
1.1.2 Valoració general del progrés de l'alumnat	Instruments de recollida d'informació	Criteris de qualificació qualitativa i quantitativa
Mesures de resposta educativa per a la inclusió		

Camí de Sant Francesc 2-12549 Betxí
 Tel 964 738 930
 mail: 12000406@edu.gva.es
 web: <https://portal.edu.gva.es/iesbetxi/>

PROGRAMACIÓ D'AULA: SITUACIONS D'APRENTATGE. EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

Curs acadèmic:		Matèria:		Nivell:			Grup:			
Situació d'aprenentatge núm.	Títol:	Context:		personal	educatiu	social	professional			
	Descripció / Justificació:		Relació amb els reptes del s.XXI i els ODS:							
Competències específiques i criteris d'avaluació vinculats	Competències específiques		Criteris d'avaluació vinculats							
Sabers bàsics										
Organització	Seqüenciació d'activitats	Organització dels espais	Distribució del temps		Recursos i materials		Mesures de resposta educativa per a la inclusió			
Instruments de recollida d'informació per a la valoració del progrés de l'alumnat										